

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamentele se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Redacția: Str. Iernii II. — Administrația: Str. Cisnădiei 3.

Se prenumără și la poste și la librării.

În București

primesce abonamente D. C. Pascu, Str. Lipsani 35.

Epistole nefrancate se refușă. — Manuscrise nu se înapoiază.

Un număr costă 5 cruceri v. a. sau 15 bani rom.

Sibiu, 14 Decembrie st. v.

Torturile și crușimile ce le comit gendarmii unguresci, spre a scoate din cetățeni mărturisiri, au devenit deja proverbiale. Acest soi de procedere incuistorică nu rămâne deloc înderetul incuistiunilor ce se urmau înainte de asta cu vre-o câțiva secol, și casurile, pe care le-a înregistrat presa în timpul celor din urmă câțiva ani și le mai înregistrează și acum, dovedesc pe deplin, că guvernul d-lui Tisza nici nu are de gând să pună frâu acestor sbiri înzestrați cu toată puterea legilor unguresci.

Și ce e mai mult. De un timp încoace ei au devenit pe unele locuri adevărate unelte ale agenților provocatori. Afacerea Mogoșenilor, Cușteienilor etc. și mai pe urmă cazul dela Cheveres, de lângă Timișoara, nu sînt altceva, decât încercări, de a scoate din sărite poporul spre a avè pretext, de a lua măsuri extraordinare față cu el și cu conducătorii lui.

În Cheveres există și un post de gendarmerie. Conducătorul aceluia, un anumit Kuszi, voia cu ori-ce preț, ca să aibă înfruntare hotărtoare asupra afacerilor comunale și își dădea aerul de superior față cu primarul comunal. Acest gendarm se aflase și la 15 l. c. la casa comunală din Cheveres, unde veniau oamenii ca să ceară pasapoarte de vite. Fără de a-i da cineva cel mai mic privilegiu, viteazul sbir începe a palmui pe rând pe țeranii ce veniseră după pasapoarte. Îndrumat la ordine de un jurat, el îl palmuiesc și pe acesta și când intervine primarul comunei, el pleacă la casarmă, se înarmează împreună cu un camarad de al lui, vin amândoi la primărie, unde între acestea se adună tot mai mulți țerani, și inscenează un adevărat măcel, care se termină cu desarmarea deservită a gendarmilor, cu uciderea gendarmului Kuszi și a unui țeran și cu vulnerarea mai multor țerani.

Cam astfel s'a întâmplat faptul. Alte informațiuni mai detaliate până acum nu avem, dar scim, că cercetarea ce decurge nu e îndreptată atât în contra gendarmilor culpabili, ci mai mult în contra țeranilor, cărora din nou li s'a pus în cărcă circa treizeci de gendarmi,

veți Doamne, ca să nu se revolteze și ca să nu se conturbe siguranța publică, atât de bine ocrotită de organele chemate a o păzi și scuti.

Nu voim să preocupăm cercetarea și nici nu ne putem pronunța mai hotărât asupra afacerii, până nu avem date mai îndetailate despre ea.

La toată întempleră însă domnul Tisza se va bucura, că s'a dat din nou privilegiu, de a lua măsuri extraordinare față cu o comună românească și de a pute din nou arăta asupra poporului românesc, drept asupra unui element periculos pentru ordinea publică.

REVISTĂ POLITICĂ.

Sibiu, 14 Decembrie st. v.

Scirile ce sosesc din Sârbia sînt foarte neliniștitoare și desvultare lucrurilor de acolo va da încă mult de lucru politicilor europeni. Înainte de toate va trebui să așteptăm votul Scurpcei în privința proiectului de revizuire. Radicalii au, ce e drept, mare interes de a se accepta acest proiect și astfel e aproape sigur, că în direcțiunea aceasta se va împlini dorința regelui. Cu atăta însă nu s'a lămurit situația, din contră vor urma încă o mulțime de greutăți, până-ce se va pute constitui un guvern, care să fie și expresiunea majorității parlamentare și să aproabe întru toate și politica internă și externă de până acum a regelui. Scirile despre abdicarea regelui Milan se par a fi precipitate, căci suveranul Sârbiei ar fi poate mai ușor aplecat a se arunca în brațele Rusiei, decât a renunța la tronul său regal.

Ceea-ce e mai interesant este împregiurarea, că pe când toate scirile private ce vin din Sârbia sînt una mai neliniștitoare ca cealaltă, oficioase „Pol. Korr.“ i-se depeșează din Belgrad, că liniștea și ordinea în întreaga țară sînt exemplare, că dispoziția capitalei e ridicată și că scirile neliniștitoare sînt inventate mai ales de aceia, care vor să se folosească de privilegiu, spre a-și promova propriile lor interese.

Mesagiul de tron al reginei Angliei cu privilegiu încheierii sesiunii camerelor spune, că relațiunile cu toate puterile străine sînt prietenoase. Mesagiul regretă, că senatul Statelor-Unite nu a acceptat convenția cu privire la cestiunea pescuitului. Starea siguranței în Egipt s'a întrerupt momentan prin încercarea Sudanizilor, de a lua în posesiune Suakim-ul. Regina constată succesul stră-

lucit al trupelor britice și egiptene și că în alte privințe progresul administrativ și economic în Egipt este multumitor. Mesagiul amintesc de răscoală din Zanzibar, care a adus cu sine considerabile perderi de oameni și avere în părțile ocupate de Germani. E vădit, că negoțul cu sclavi a contribuit mult la aceste neliniștiri. Regina s'a aliat cu împăratul german, spre a restabili blocada țărmurilor răscolate și spre a împedea negoțul cu sclavi, precum și importul de munițiune de război. Afacerile interne nu sînt atinse în mesagiul tronului.

Din cartea mai nouă a d-lui Mocsary.

(Părerile lui Bela Grünwald despre cestiunea naționalităților.)

(Urmare)

Nu ne putem întreba ce este mai bine. Fără îndoială mai ușor ne-ar fi, dacă am avè numai naționalități de acelea, care nu pun preț pe individualitatea lor națională. Dar ori-cât de mari ar fi avantajele unei asemenea stări de lucruri, nu ne este permis a risca tot pentru a o produce, mai ales acolo nu, unde este evident, că nici-decum nu o vom pute produce. În state ca al nostru trebuie să creăm altă basă pentru existența statului, ear' nu aceea, că: „statul este forma, în care o națiune trăiesc și se desvultă conform individualității sale“. O ținem aceasta numai, dacă cu ori-ce preț este să facem discuțiuni academice despre această „basă“, căci în cele din urmă, ori e bună ori e rea basă, edificiul statului stă deja de mult pe ea și nu-l putem tăvăli de acolo. Națiunea maghiară trăiesc și se desvultă în acest stat ca individualitate națională și-i imprimă statului timbrul individualității sale, dar' în cadrul acestei forme ea trebuie să dea loc și celorlalte naționalități și viața individuală nu trebuie să o comenteze așa, că aici n'are și altă naționalitate drept de a trăi și a se desvultă, ci este cel mult suferită, tolerată, dar și această toleranță este abdicată, pentru-că unitatea statului ar pretinde, ca într-un stat să fie numai o naționalitate.

O astfel de politică exclusivistă de naționalitate nu poate fi basă statului ungar. Basa existenței statului maghiar nu poate fi alta, decât convingerea comună tuturor naționalităților conlocuitoare, că este mai bine a trăi în acest stat, decât a se disolva și a merge înaintea unui viitor nesigur; că este mai bine a rămâne aici, deși omul nu poate face usde naționalitatea sa în acea măsură nerestrinsă, în

care poate într'un stat cu deservire național, deși trebuie să cedeze supremația altei naționalități.

Această convingere o susține atragerea naturală către „statul quo“, care se bazează pe istorie, o susține patriotismul, acel sentiment, care vibrează în peptul fiecărui cetățean, precum în peptul copilului trăiesc atragerea către vatra părintească. Această convingere o întărește tigna libertății și a bunăstării și cel dintăiu postul al libertății, care este, ca nimenea să nu fie împedat în susținerea și gustarea naționalității sale, în care numai unitatea statului și recerințele funcționării regulate a organismului lui pot să tacă cetățeanului restrîngerii.

Acestea se pot pune în fața teoriei de maghiarizare cuprinse în cartea lui Bela Grünwald. Acestea corăspund împregiurărilor existente, cealaltă teorie are înaintea ochilor un scop inaccesibil, pe care-l urmăresc riscând totul.

Se va țice poate, că dacă eu vorbesc la politica de maghiarizare despre imposibilitate, și politica recomandată de mine își are imposibilitatea sa. Căci cine ar pute afla un *modus vivendi* între atâtea naționalități atât de diferite, care toate voesc să trăiască în stat după propria lor individualitate națională. Eu așa sciu, că această întrebare este deja rezolvată și numai de aceea se pare rezolvabilă, pentru-că ne-am abătut dela idea, pe care prin legea naționalităților dela 1868 ne-am încercat a o vîrsa într'o formă concretă și pe a cărei basă stă și astăzi Ungaria oficială, deși această lege membrii naționalităților o numesc grație pe hîrtie, ear' politica lui Bela Grünwald ar dori să o vadă abrogată. Este rezolvată, țic, dar' nu înțeleg, că prin legea dela 1868, dar' este rezolvată printr'un fapt de mare importanță, care formează un punct fix întru arangearea multor cestiuni, care se subînțep în cestiunea naționalităților. Ear' acest fapt este supremația recunoscută a Maghiarilor. La noi nu stă lucrul ca d. e. în Boemia, unde este întrebarea, care din cele două națiuni rivale să fie cea dintăiu. Această cestiune de controversă la noi nu există. În cele esențiale sîntem lămurii și asupra cestiunii de limbă și în conțelegere comună este statorit, că limba legislativă și a autorităților superioare de stat, sau dacă mai place așa, limba statului este cea maghiară. Aceasta este esența. Mai rămân, ce e drept, nenumărate detalii în cestiunea limbei, care se pot rezolva parte prin legi, parte prin dispozițiuni luate din cas în cas, dar' acestea nu pot produce greutăți serioase, dacă vor fi considerate drept ceea-ce în realitate sînt: cestiuni de oportunitate. Și pentru-ca să fie considerate de atari, nu trebuie altceva, decât ca lățirea cercului limbei statului să nu fie privită drept un progres pe terenul maghiarizării. Dacă se întemplă aceasta, lărgirea cercului limbei maghiare își perde caracterul și importanța de cucerire, își perde odii și

se perde și frica de sentimentul umilitor, de care au suferit naționalitățile în timpul din urmă, și după toate acestea se perde și ostilitatea, care nu mai are nici o cauză. Tot așa stă lucrul și cu lărgirea cercului limbilor celorlalte. Cine ce treabă are, că, dacă d. e. un Român sau un Slovac merge la cutare solgăbiru cu o pără, în ce limbă vorbesce solgăbiru cu acest om, pentru-ca să-i înțelegă pără și să o poată rezolva. Solgăbiru sau oficiu comitatens, judecătorie cercuală sau tribunal, în sfîrșit ori-ce fel de autoritate are înainte de toate să vadă, ca interesele partidelor să nu sufere vătămă, ear' ceea-ce se întemplă spre acest scop, în ce ar pute împedea națiunea maghiară de a se desvultă după individualitatea sa proprie?

După-ce supremația maghiară nu este cestiune de controversă, este satisfăcut și postulatul cuprins în cuvintele lui Bela Grünwald, exprimat în cuvintele: „secolul XIX. pretinde unitate națională ca basă a statului“, precum și aceluia, că: „statul este forma, în care națiunea se desvultă după propria sa individualitate“, se înțeleg însă, că nu trebuie să înțelegem, că statul nu poate fi decât patria unei singure naționalități. Maghiarimea își poate desvultă cu deservire individualitatea sa proprie, celelalte naționalități nu o pot împedea într'aceasta, dar' nici gena nu o pot. A-și duplica numărul prin membri cucerii dela alte naționalități, nu însemnează a trăi și a se desvultă. La aceasta se opun naționalitățile celelalte, dar' dreptul Maghiarilor de a considera acest stat ca pe cuibul lor propriu, nu-l contestează nimenea, cu atît mai puțin, că și celelalte naționalități se bucură de avantajul, că limba lor este limbă de stat și naționalitatea lor naționalitate domnitoare în statele vecine și în gradul, în care acolo se desvultă limba și naționalitatea lor, în același grad se folosesc și ei de aceasta. (Va urma.)

Cestiuni bisericesci.

Cluj, în 22 Decembrie n. 1888.

I.

Fondurile tractului protop. gr.-cat. al Clujului și statutele lor.

Înfințându-se în protopopiatul acesta fonduri tractuale, amăsurat deselor ordinațiuni date din partea Excelenței Sale d-lui arhiepiscop și metropolit Dr. Ioan Vancea, și creșcînd acelea la capitale considerabile, în sinoadele protopresbiterale, ce se țin în acest tract de două-ori preste an, s'au votat statute pentru administrarea lor. Aceste statute au obținut aprobarea Prea Veneratului ordinar metropolit din Blaj și așa prosperează pe base solidă și cu ele și scopurile, pentru care s'au înfințat.

Înfințarea acestor fonduri este o necesitate imperativă în zilele noastre. Ochiul cei ageri ai Excelenței Sale Preasfințitului nostru

FOIȚA „TRIBUNEI“.

Fapta omenească.

Scrisori adresate unui om tînăr.

IX.

(Urmare)

Amicul meu 'mi-a dat, drept introducere în filosofia lui Schopenhauer, o cîrtică intitulată „Über die vierfache Wurzel des Satzes vom zureichenden Grund“.

Îți vorbesc despre cîrticica aceasta, pentru-că eu prin ea am ajuns să sciu ce va să țică a înțeleg și a fi convins, prin ea am simțit prima-dată în viața mea mulțumirea convingerii.

'Mi-s'a întemplat cu cîrticica aceasta ceea-ce mai tîrziu 'mi-s'a întemplat cu „Sancta Cecilia“ a lui Rafaelo.

Vădusem în timp de câteva țile o mulțime de opere de artă, între care și nunta lui Paulo Veronese, care mie îmi păr ea și ca concepțiune și ca executare cea mai frumoasă dintre toate. Mai ales aceasta îmi plăcuse atît de mult, încât m'am dus de trei-ori să o vîd. Îmi era cu toate acestea par'că nu înțeleg de ce 'și-a dat măiestrul italian osteneala oarte mare de a crea opera aceasta, care îmi încânta vederea, îmi mulțumia mîntea, fdar' nu 'mi atîngea deloc inima.

Am plecat dar' mai departe cu simțemint oare-cum umilit, că nu înțeleg, fiindcă n'am cuvenita pregătire pentru-ca să pot înțelegi operele de artă.

Două țile în urmă am văcut însă la Bolonia pe „Sancta Cecilia“ și, chiar mai înainte de a-'mi da seamă despre ceea-ce vîd în această operă, ca din senin, ochii 'mi-s'au umplut de lacrimi.

Și n'aveam de ce să lacrimiez.

Nu e în „Sancta Cecilia“ nimic trist, nici o notă dureroasă, nici o umbră întunecată, ci totul e senin și vesel ca în „Spohsalizio“ dela Milano.

Îmi era însă parcă măiestrul fusese cel mai bun dintre prietenii mei; îmi era par'că-l vedeam lucrînd vesel ca un copil rîsfățat și încântat de ceea-ce face; îmi era par'că mă simț și eu tot atît de vesel și de încântat ca dînsul, și ceea-ce mă durea era, că și pentru dînsul și pentru mine veselia aceasta și încântarea aceasta nu pot să ție în vecii vecilor.

Ear' de aici înainte am înțeles multe opere de artă și de multe-ori, umbliînd așa singur, 'mi-am țis mie însumi: Da! bine e să trăiesci în lume!

Tot astfel cetisem o mulțime de cîrți, care 'mi-au plăcut, dar' nu înțelesesem încă nici odată, de ce autorii lor 'și-au dat osteneala de a le scrie.

Abia cetînd cîrticica lui Schopenhauer am simțit și eu, ceea-ce acum în atâtea rî-

duri îți spun ție, că adevărul, fie el ori-ș-cît de sec, tot din inimă pornesce și tot la inimă străbate.

Îmi era par'că-l vîd pe omul încă tîner cum își scrie cartea, fiindcă nu-l iartă firea să păstreze în el cunoștința adevărului și nu are astîmpăr cîtă vreme simte numai el singur nespusa mulțumire, de care e cuprins.

Și totuși Schopenhauer în cîrticica aceasta spune cele mai „seci“ adevăruri: ne arată, cum omul își pune față cu toate lucrurile întrebarea „de ce?“ și caută un „întîndec“, un „pentru-că“, un „deoare-ce“ drept răspuns la întrebarea pusă.

După-ce ai cetit însă cartea, 'ți-e par'că te-ai renăscut. Scii deodată despre ce ești și despre ce nu ești convins, ce poate să-ți dea liniștea sufletească, pe care ai perdut-o prin îndoilele tale.

La acel „de ce?“ ai să cauți răspunsul și, dacă ai găsit odată un „întîndec“, ești împăcat cu tine însuși.

Mă întrebam și eu: „De ce?“ și-a scris Schopenhauer cartea?

Schopenhauer îmi dă el însuși răspunsul în introducerea, pe care o face.

El arată ce este știința și ce este arta, apoi ne spune, că filosofia, precum o înțelegem el, nu e știință, ci un *fel de artă*, și anume artă în ceea-ce privește cuprinsul și știință numai în ceea-ce privește expunerea.

Această enunțiațiune eu nu puteam atunci și nu pot nici acum să o înțeleg altfel, decât că filosoful, întocmai ca artistul, lucrează — nu în vederea unui scop „practic“, ci pentru mulțumirea sa proprie, pentru-că e stăpînit de trebuința neastîmpărată de a spune mai departe ceea-ce vede în el.

Și gîndul acesta și străbate în adevăr prin întreaga filosofie a lui Schopenhauer, care e de o „clasică grobianitate“, când vorbesce despre oamenii ce scriu în vederea unui scop „practic“.

Tot din enunțiațiunea făcută de Schopenhauer eu am tras atunci și trag și acum concluziunea, că filosoful nu rezonînd a ajuns la recunoșterea adevărului, ci s'a pomenit deodată, ca poetul, stăpînit de o puternică impulsione. Întrebarea „de ce?“ se pune ea de ea în mîntea lui și răspunsul se ivesc și el ca din senin. Filosoful raționează deci numai atunci, când vorba e să convingă pe alții: el însuși e convins fiindcă e convins și se simte convins așa precum este, fiindcă nu poate să vadă lucrurile altfel decum le vede.

Și în adevăr filosofia lui Schopenhauer e una din cele mai încântătoare poezii. Admiți ori nu ceea-ce țice el, ești încântat atît de ceea-ce spune, cît și de forma, în care-'și desfășură vederile.

El dovedesc, în felul lui, a doua parte din enunțiațiunea făcută de Apostolul Pavel. După-ce, ajutat de cea mai vastă erudițiune, arată cu o claritate neasemnată, că

în adevăr totul e în lumea aceasta „per speculum in aenigmat“, părăre și vis numai, el face un mare pas înainte și ne arată cu aceeași claritate și ajutor de aceeași erudițiune, că ceea-ce în adevăr este, „sicut est“ al Apostolului Pavel, „Das Ding an sich“ al lui Kant, lucrul în sine, e voința, o voință a toate, care e una și singură, pe care însă noi, așa cum sîntem făcuți, nu o putem vedea decât ca lucruri multe. Lumea e fapta, prin care se împlinesc voința aceasta, deci o singură faptă, un singur lucru organicesc încheiat, și omul, ca parte din acest întreg organic, e organul, prin care voința se privesc ea însăși pe sine. Astfel omul stă în legătură cu tot ceea-ce a fost, este și va fi, trecut și viitor nu este în adevăr, ci toate sînt un vecinic prezent, și numai neputințele noastre individuale fac să vedem lucrurile unul după altul, adecă în timp, și unul lîngă altul, adecă în spațiu.

Dacă nu le-am vedea „per speculum“, prin carnea noastră, le-am să toate ca un singur lucru vecinic și pretutindenea același. Ba chiar și în viața aceasta se întemplă câteodată, ca prin vis, haluciniînd, în stare hipnotică, cuprînși de somnambulism ori oarecum ca prin minune să scim ceea-ce cu mijloacele noastre știute nu se poate afla, să vedem ceea-ce este depărtat în timp ori în spațiu, să înțelegem ceea-ce altfel nu ne e de înțeles. După-ce vom fi murit dar' și ne vom fi desbrăcat de individualitatea noastră, vom

metropolit au și prevădit aceasta, pentru aceea vedem emanându-se din când în când ordinațiuni părintesci în acest respect; vedem, că în sinodul arhiepiscopesc ținut în 1882 se dispune înființarea lor; ear' prin cercularul metropolitan din 1887 Nr. 2173 se reimprespătează acest deciz, care sună: „Să se deschidă isvoare la înființarea de fonduri bisericesci, din care să se poată acoperi și toate lipsese școlare“ etc.

Și într-o adevăr, că nici nu se poate ajunge scopul sinoadelor protopopesci fără atari fonduri. Cuvântările ce se țin în atari sinoade și deciziunile ce se aduc în ele, fie acelea cât de frumoase și salutare, — fără de a avea și ceva fonduri, din care să se dea ajutoare materiale unde sunt lipsele mai imperative, — în realitate sînt și rămân litere moarte!

Pentru aceea, ca să pot satisface mai ușor dorințelor mai multor prea on. domni protopopi și preoți zeloși, care continuu cer formulare de statute pentru fonduri bisericesci tractuale, am aflat de lipsă să public starea și statutele fondurilor tractului Cluj, deși în viața mea am fost și sînt de principiu acela: „Să ta ci și să faci“.

Drept-aceea rog pe On. Redacțiune a prețuitei noastre „Tribuna“ să-mi dea puțin loc în coloanele sale în interesul binelui public.

I. Cel dintău fond tractual este: „Fondul cultului gr.-cat.“, întemeiat deodată cu venirea actualului protopop, prea on. d-n Gavrilă Pop, la Cluj. S'a început cu cruceri și astăzi după 18 ani a crescut peste 3500 fl., trei mii cinci-sute fiorini v. a. Ar fi mai mare, dacă nu s'ar fi dat ajutoare îndată din al 2-lea an al înființării sale. Averele lui consistă de prezent din 41 jgure de fână în hotarul Clujului, câteva acțiuni de ale „Economului“ din Cluj și o losă s'arbească de 100 franci, care aduce 3% și e donată pe seama fondului din partea șefului tractual!

Din fondul acesta se distribuie cărți școl. în tot anul. Se procurază cărți pentru biblioteca tractuală, lastice la școlile tractuale, care dispune astăzi de cărți preste 200 fiorini. În ea se află opurile cele mai moderne ale celor mai însemnați scriitori români. Acestui fond și singur numai lui îi pot mulțumi existența lor 4 școlile tractuale, care primesc ajutoare anuale de preste 200 fl. și care de mult și-ar fi pierdut caracterul lor confesional și românesc fără acest fond!

II. Al 2-lea fond este al reuniunii preoților tractuali, spre ajutorare în cas de morb și moarte. Fondul acesta e tinăr. Numai din 1885. Ca notar tractual am avut și trista ocaziune de a lua parte la înmormântările preoților tractuali. Am vădit, că familiile și celor mai activi preoți, când răposa părintele lor, nu erau în stare să-i câștige nici scândurile de sieriu fără de a nu se îngropa în datorii. Pentru aceea, aducându-mi aminte de jisa românească: „ajută-te, că și D-Ńu te va ajuta“, am pregătit un proiect de statute. Ven. cler tractual a primit statutele de ale sale și ați la 3 ani din taxe bagatele fondul acesta a crescut aproape la 300 fl. v. a., elocai în mare parte în acțiuni de ale „Economului“. Membrii lui sînt asigurați în cas de morb și moarte cu câte 50—80 fl., căci interesele capitalului, care mereu cresc, și taxele anuale ale membrilor dau cu ușurătate suma aceasta.

III. Al treilea fond tractual este „fondul docenților“, care constă din câteva acțiuni de ale „Economului“ și dispune la 300 fl. Statute n'are. Statutele docenților tractuali înainte de

aceasta cu câțiva ani s'au subternut ministrului de interne. De acolo însă n'au mai venit nici până azi. În anul curent docenții din tractul Clujului dimpreună cu toți docenții din tractele vecine, care se află în comitatul Cocienei și-au făcut statute din nou și acelea sînt subternute ministrului de interne spre aprobare pe calea inspectorului școlastic. Să sperăm, că acum vom fi mai norocoși! Fondul acesta a crescut pe nesimțite și prosperează din an în an.

Am accentuat mai sus, că fondurile acestea s'au făcut din cruceri, de unde urmează, că nimeni nu se poate scusa, că nu sînt isvoare de unde să se înființeze, numai voea să nu lipsească! E de lipsă să se înceapă, să se continue cu perseverență și administreze conștient și în câțiva ani cresc!

Reuniunile și conțelegările frățesci pot face minuni, căci e sfânta dîsă a mîntuitorului lumii: „Unde sînt 2 sau 3 adunați în numele meu acolo sînt în mijlocul lor“. Mat. 18, 20, ceea-ce poetul nostru exprimă așa de frumos:

„Unde-i unul, nu-i putere
„La nevoi și la durere,
„Unde-s doi puterea crește
„Și dușmanul nu sporește!“

Să se execute dară cu conștientitate ordinațiunile preabunului nostru metropolit și în respectul acesta, și atunci altă culoare va avea întreaga arhiepiscopie. Lipsese și sărăcia vor fugi, și numai acolo, de unde fug acestea, înfloresc școlile și bisericile și cu ele credincioșii!

Înființarea acestor fel de fonduri nu se poate recomanda îndeajuns, nu numai tractelor protopresbiterale, ci și parohiilor. Poporul nostru este accesibil pentru tot ce e bun și frumos. Conducătorii să fie numai la înălțimea misiunii lor, căci totul afirmă dela ei! Și acum să urmeze statutele.

(Va urma.)

Cestiunea țeranelor în România.

(Urmare.)

(Din discursul dlui V. A. Urechă asupra proiectului de răspuns al senatului la mesagiul regelui.)

Dlor senatori, dl Grigorie Sturdza, luând întău cuvântul în desbaterea solemnă a țilei de ați, a urcat cestiunea pe un teren, pe care eu, mic de tot, nu-l pot decât cu anevoe urmări, căci e terenul mării diplomații. Ați vădit, dlor, eșcherul, pe care dl Sturdza a făcut revista puterilor, pe care a comparat forțele statelor, care au mâne — poimăne se se isbească, dize d-sa, nu scim, în care parte a lumii. . . Eu nu sînt în secretele deilor și deci, măsurându-mi cuvântul după puterile mele, lasați-mă să viu cu vorba mai acasă la noi. (Aprobări.)

Astăzi este o ție din acele mari, în care tocmai alături cu puterea, pe care ne-o recomandă ca salvatoare pentru Orient principele Sturdza, armata noastră a dovedit vitalitatea neamului românesc vor fururile Plevnei. (Aplause.)

Răposatul meu amic C. A. Rosetti, magistrul meu neuitat, dizea:

„Ei! Mai este o Plevnă! Plevna internă!“

Și ved, că Plevna internă a scăpat-o din vedere dl Sturdza. La înălțimea, unde a planat, n'a mai vădit decât împărați și regi și nu și pe bietul popor. La el venind cu cuvântarea mea, și cum dizei, măsurându-o cu forțele și talentul meu cel mult inferior, eu sînt dator să fac o prealabilă declarațiune:

simțit și simțind ar fi înțeles, că omul simte ceea-ce nu poate săi și crede ceea-ce simte și nu poate să înțeleagă, ar fi simțit și simțind ar fi înțeles, că nimic în noi nu este atât de real și de hotărîtor ca simțimintele noastre.

Era convins și voia să ne convingă pe noi, că singura realitate, „Das Ding an sich“, „sicut est“, e voința a toate. De ce nu s'a întrebat el, cum m'am întrebat eu și cum de sigur se vor mai fi întrebat și mulți alții: Nu cumva voința aceasta intră cu simțimintul în conștiența omului?

El e acela, care, vorbind despre manifestările voinței în lumea organică, ne spune, că fiesce-care ființă are organele, pe care vrea să le aibă, fiindcă numai avându-le poate să reziste în lupta pentru existență. Țapul, — dize el în felul lui intuitiv, — nu dă cu coarnele fiindcă are coarne, ci are coarnele fiindcă vrea să dea cu ele, și ieșii se bat în capete mai nainte de a avea coarne.

Dacă așa este, — și Darwin a arătat în urmă, că așa este, — atunci și Schopenhauer n'a făcut filosofie pentru-că avea un cap mare, ci avea un cap mare pentru-că voise să facă filosofie.

Cap pentru cap: așa încetul cu încetul, ca și coarnele în capul țapului, s'au produs și creerii cei mari în capul unui Schopenhauer. Și dacă nu e meritul țapului de astăzi, că îi sînt mari și virtuose coarnele, nu era nici meritul lui Arthur Schopenhauer, că îi erau mari și elastici creerii.

Am cea mai perfectă stimă pentru membrii comisiunii, care au redactat răspunsul la mesagiul; raportul acestei comisiuni are nu numai stima mea perfectă, dar' eu mă și onorez cu prietenia d-sale. Apoi tocmai că sînt prieten al raporturilor, îl sciu prieten al țerei sale și dar' nu mă va ține de rău, dacă îmi voiu permite să fac observațiuni modeste în privința redacțiunii ce ne-a dat ca răspuns la mesagiul regal. Este elementar, că nu avea comisiunea să aleagă, pentru a-și face redacțiunea răspunsului la mesagiul, decât unul din două moduri obișnuite la asemenea lucrare; sau de a face un răspuns parafrasat sau, inspirându-se de situațiunea excepțională a noului senat, trebuia să se creadă comisiunea obligată a spune tronului, în fața țerei, ce gîndește acest nou senat asupra mării cestiuni a Plevnei interne; adică a acelor grele întrebări, dela deslegarea cărora atiră, după părerea mea, mai mult salvarea țerei, decât chiar dela curtenirea ce am aduce cutărei și nu cutărei puteri vecine. (Aplause.) Negreșit, nu era dator comisiunea noastră să se întindă preste măsură, dar' putea să nu facă numai o seacă și nedumerită parafrasă, ci să ne aducă vederile ei ca reprezentatoare a majorității senatului măcar asupra celor mai importante cestiuni.

Apoi, d-nii mei, dacă observ răspunsul proiectat al majorității senatului, eu sînt din capul locului isbit de ceea convingere, că acest răspuns nu e nici o parafrasă a mesagiului și nici un priceput și deschis program al noului senat. Așa s'a făcut răspunsul comisiunii, că eu mă declar mult mai mulțumit cu mesagiul guvernului decât cu răspunsul ce comisiunea a proiectat. Câteva comparațiuni vor proba temeiul aserțiunii mele.

Mesagiul dize începînd:

„Concursul d-voastre, totdeauna binevenit, este astăzi cu atât mai prețios, cu cât sînteți mai de curînd eșii din alegerile generale și prin urmare în cunoștința adevăratelor trebuințe ale țerei.“

Redacțiunea comisiunii nu este o parafrasă a acestui paragraf, el dize: „Senatul român se simte totdeauna fericit, când este chemat a răspunde la apelul tronului“, și celălalte.

Eu ved în această redacțiune, care negreșit din scăpare de vedere a curs din condeiul raporturilor sau al comisiunii cu totul altceva decât o parafrasă. Mesagiul lămurit punea o linie de demarcațiune între noua stare de lucruri și cea terminată cu disoluțiunea corpurilor legiuitoare.

Aceia, pare și dize mesagiul, erau învechite și prin urmare în necunoștința adevăratelor trebuințe ale țerei. Comisiunea noastră însă, așa cum a redactat răspunsul nostru, pare-că hesitează de a aduce asemenea băneală de competență desființatului senat, ba chiar în mai multe pasaje stabilește o adevărată continuitate de vederi și de lucrare între actualul senat și cele anterioare.

Așa bună-oară, chiar începînd, d-voastre veți declara în răspunsul la mesagiul, că: „Senatul se simte întotdeauna fericit, când . . . poate da concursul seu la soluțiunea cestiunilor, a căror rezolvare înțeleaptă va conduce țeara un pas mai înainte pe calea progresului și prosperității.“

Așa și nu altmintețea ar fi grăit astăzi răspunsul la mesagiul regal al disoluțatului senat, dacă încă ar trăi. Numai acela putea să dize, că: „Se simte întotdeauna fericit . . . dar' nu poate să continue, să simtă, căci de abia acum începe existența lui“. (Aprobări, applause.)

„Voința“, așa cum o înțelegeam eu, nu este un capriț individual, ci o tendență oarecum constituțională, care se moștenește din tată în fiu și din fiu în nepot, crescînd mereu și sporind în creșterea ci anumite aptitudini individuale în cei stăpâniți de ea. Astfel se produce în cele din urmă un mare filosof din oameni cu tendențe filosofice, un mare poet din oameni cu tendențe poetice, un mare pictor, un mare musicant, un mare om de stat, un mare căpitan. . .

Se produce însă numai dacă tendența persistă și crește mereu.

Ear' persistența și creșterea tendenței nu atiră cătuși de puțin dela acela, care, ca rezultat al ei, e „mare“ în felul lui. Dacă ne-am pune să cercetăm cu scalpelul și cu lupa, ne-am încredința, că ori-și-ce tendență de felul acesta rezultă dintro dezvoltare mai mult ori mai puțin anormală a vreunei părți din organismul trupesc, fie în muschi, fie în vasele de sînge, fie în țesătura nervoasă și mai ales în celulele creierilor.

Anomalia aceasta, dacă ea consistă în vre-o întărire particulară, nu s'a putut produce decât sub presiunea împregiurărilor.

Astfel oamenii, care trăsesc pe malul mării și își câștigă hrana umblînd pe apă, trebuie neapărat să-și desvolte în mod mai mult ori mai puțin anormal organele, care sînt în lucrare, când vâslesc, înoată și se orientează pe mare, deci brațele, plumăile, ochiul, auzul și părțile corespunzătoare atât din vasele de sînge,

Continuitatea aceasta împăcată între actualul și fostul senat rezultă și din vorbele de mai la vale din proiectul de răspuns, unde dize, că: „Țeara simte, că în fiecare an adaugă la înflorirea și consolidarea ei“. Apoi v'as întreba, de ce atăta sgomot de doi ani și în lunile acestea din urmă mai ales, dacă în fiecare an lucrurile au mers regulat și în progras continuu și liniștit pentru țeară?

Dar' dacă senatul e convins, că și în anul trecut fostul senat și fostul guvern au adaus la înflorirea și consolidarea țerei, apoi ce căutați d-voastre acolo? Ce caută domniile-lor pe băncile ministeriale? (Aplause). De ce atăta agitațiune, care a mers până a rumpe zăgăzurile legalității? Ce însemnează izbirea violentă până la fracționare între vechile noastre partide? Cum? Tot ce s'a făcut, până și sîngele ce a curs, este numai pentru-ca să ajungeți a vă substitui d-voastre în locul vechiului senat și d-nii miniștri în locul fostului guvern?

Răspunsul proiectat de comisiunea d-voastre nu este o parafrasă, cum vedeți, a mesagiului. Eată alt exemplu. Mesagiul dize: „Cele mai importante și cele mai urgente obiecte ale debaterilor d-voastre în sesiunea prezentă sînt: Legea pentru înstrăinarea unor părți din bunurile statului în folosul țeranelor și legea modificătoare pentru tocmele de lucrări agricole.“

„Aceste legi vor contribui în măsură largă la îmbunătățirea sorții sătenilor, vor liniști în același timp unele spirite rătăcite și vor introduce o mai mare echitate în raporturile dintre proprietari și săteni, spre binele și al unora și al altora.“

Ce răspundem noi?

„Senatul se va ocupa cu cea mai serioasă atențiune de toate proiectele de legi, al căror scop este (noi dascălii am fi țis: va fi) a îmbunătăți soarta locuitorilor săteni.“

Ce laonism! Cum? A fost în țeara aceasta o dureroasă răscoală țeranească; guvernul cel nou, dela Martie, s'a simțit dator să o potolească prin armă; a curs, fie mult, fie puțin sînge românesc. . . și noi punem ca struțul pliscurii în năsip, creșdînd, că așa nu ne ved vênătorii? (Va urma.)

CORESPONDENȚA „TRIBUNEI“.

Er-Cavaș, 20 Decemvrie 1888.

În Nr. 276 al prețuțului dia „Tribuna“ un onorat domn corespondent dela Gherla recomandă înființarea „corurilor vocale de plugari“, aducînd și motive, din care vede a fi de lipsă înființarea acestora.

Că încât ar contribui înființarea acelor coruri vocale la răspîndirea culturii, nu discut; un motiv mai principal după părerea mea ar fi; că prin învătarea cîntecelor populare s'ar trezi în popor sentimentul național ce acum dormitează, ba în unele părți e aproape de apunere.

Scim, că cîntarea este o artă ce nobilizează sufletul, prin cîntare se aduc în vibrare sentimentele interne ale omului și dă, așa dizecînd, cîntarea o expresiune fidelă a simțului ce are respectiv în inimă. Dacă stăm acum și cu getăm, că noi Români în genere, dar' mai virto în părțile ungurene nu avem deloc ceea cîntec populare, care să fie întocmite după anumite dispozițiuni ale inimei omului, ba producțiunea în această privință stagnează, prin urmare cîntecurile vechi, deși plăcute, dar' cu destulă monotonie, — nu pot suplini acele multe cîntec ghidiltoare de urechi ce se produc și din sistemul nervos și mai ales din creeri.

Aceia, care nu pot suporta această desvoltare anormală, mor încurînd și dau nascerii unei progenerituri mai mult ori mai puțin stîrpite. Aceia însă, care o suportă, trec anormalii, deci și tendența, și aptitudinile particulare, la copiii lor, care le desvoltează mai departe. Căci ei au chiar din nascerii ceea-ce părintele lor a câștigat cu muncă grea, și fac din trebuință ceea-ce părintele lor făcea de nevoie. Astfel tendența trebuie să persiste și să crească mereu, dacă împregiurările rămân aceleași și nu se produce prin vre-o încrucișare nenorocită o generațiune stîrpită.

Dacă acum cineva ar voi să meargă cu scalpelul și cu lupa și mai departe, foarte încurînd ar trebui să simtă, că toți oamenii cuminte au să ridă de dînsul.

Sînt acum douăzeci și trei de ani, în timpul vacanțelor de toamnă, a murit un prieten de vênătoare al tatălui meu. Eram foarte înfrîstat de moartea lui, fiindcă în copilăria mea îmi spusese multe „întemplări“, de care rideam din toată inima, ear' mai tîrziu mă lua și pe mine cu dînsul, când mergea „la baltă“. Era om înalt și uscat, totdeauna vesel, iute la vorbe și la mișcări și, lucrul, care îmi făcea mult haz, când se aprindea și vorbia „con animo“, scupa mereu și își rodea mustața.

(Va urma.)

duc ați la poporul maghiar, care auzîndu-le tineretul nostru, ca un ce desfătător, exprimă de speranță, măchnire, iubire și alte sentimente ce în inima tinerilor se nasc în abundență, atingîndu-i mai ales prin farmecul noutății la prima auzire, le și învătă și le propagă mai departe în comună, de unde apoi vine ca surescență tinără în toate cele externe ale sale: hore, joc, port, au caracter străin.

Cât sînt de lipsă cîntecurile populare și ce înfrîurire au asupra omului, am avut ocaziune a observa într-o comună la poala Meseșului, unde în toată comună nu se află 5 indiviți, care ar scii unguresce, totuși într-o seară, fiind acolo, am auzit o melodie maghiară din cele mai prospete cîntece; și la întrebarea mea, că cine este cel-ce cîntă? 'Mi-s'a răspuns, că un flăcău ce acum a venit dela honveți din Zelau, — prin urmare acela, care în toată viața lui a trăit încungiuat numai de limba, datine și horele sale naționale, timp de 8 săptămăni — cât a servit — a fost destul, ca sub impresiunea unei melodii ghidiltoare de sentimente să-și vite toate horele lui cu: „ainu dainu și daina-re“, dar' apoi aiea cum nu vor fi infectați de spiritul maghiarizator, unde la nunți, țerguri și alte conveniri sociale tot hore maghiare aud și horesc și în urmă cu acelea își asimilează și sentimentul.

A înțeles însemnătatea corurilor vocale, și acel domn, care într-o ședință a „Kultur-egyletului“ din anul trecut a propus să se provoace comanda honvedesci, ca să înființeze la honvedime coruri vocale, — firesce maghiare, — ca mijloc mai eficace de a propaga maghiarizarea.

Din acestea se vede, că „corurile vocale“ ar fi foarte acomodată pentru stîrnirea și propagarea simțului atît religios, cît și național, însă efectuarea acestora se lovesce de foarte mari greutăți la noi, de o parte, că, precum recunoașce și dl corespondent, n'avem destui învătători, care se cunoască notele și se scie manua ceva instrument musical, dar' de altă parte n'avem nici oameni aplicați spre unele lucruri de acestea.

Dar' deși sînt deocamdată nerealisabile corurile vocale, totuși învătătorii foarte mult pot face întru instruirea melodiilor naționale. Avem și noi compositorii români, care cu încetul vor produce melodii, care vor pute rivalisa cu ale Măghiarilor, astfel de melodii, dacă și-le vor însuși învătătorii pe la preparandii sau și privatim, prelîngă acestea vor propune cîntul bisericesc, care acum are mai multe variațiuni, dacă le vor propune în școală, copiii, care vor fi dedați cu acestea, și după ce vor eși dela școală le vor practica, ba dacă își va lua învătătorul osteneală în s'erbători și Dumineci a instrua tineretul, care, fiind deja inițiat din școală, într'un an — doi va face progres îmbucurător, căci până când în biserică cu cîntările va ridica splendoarea cultului divin, și poporeni încă vor mai trage la biserică; cu melodiile cele românești cu totul le va elimina pe cele străine și toată comună va dobândi un caracter românesc, ceea-ce de prezent la multe le lipsese.

Sciu comuna (Er-Hatvan), unde la inițiativa zelosului paroh, învătătorul a instruit copiii de școală și tineretul în mai multe melodii și hore naționale, astfel că a câștigat recunoștința și a celor experți; ba am vădit în școlae, unde fața copiilor strălucia de o adevărată însuflețire cîntînd unele cîntecuri naționale, ear' părinții prezenți ascultau mișcați până la extas aceste cîntecuri ce le aduceau în vibrare coardele sentimentelor lor. Toate acestea, până când de o parte vor pune temeiul înființărilor coruri vocale de plugari, de altă parte vor fi nise adevărate trîmbițe ale propagării sentimentului și caracterului național român.

Teren nou se deschide dar' învătătorilor, demni vor fi de laudă cei-ce se vor folosi de cultivarea aceluia! H.

CRONICĂ.

Seara de Crăciun la Curte. Seara Crăciunului, precum și aniversarea nascerii Împărătesei-Regine au trecut în toată liniștea, fără de a se face solemnități, din cauza doliului. După ameați au gratulat Împărătesei-Regine de ziua onomastică Maiestatea Sa Împăratul, Principele de Coroană Rudolf și Arhiducele Valeria și Elisabeta. În apartamentele Monarhului, ale Împărătesei-Regine și ale părechiilor cronome au fost așezați pomi de Crăciun. Împărătesea-Regina a dat present Monarhului un acuarul, suvenir dela ultimele vênătoare dela Mîrzsteg: un tablou de vênătoare. De ziua onomastică a Maiestății Sale Elisabeta s'a cetit o missă în capela Sigismund și s'a celebrat Te-Deum în biserică garrisonă din fortăreață.

Principesa de Coroană Stefania a binevoit a primi oficiul de onoare ca patroană a reuniunii filantropice „Crucea-albă“.

Avansamentul de iniblen în armata comună. Maiestatea Sa s'a îndurat pragrațios a numi cu rangul dela 1 Ianuarie 1889: de major pe căpitanul cl. I. Mihaiu Noak de Hunyad la reg. de inf. Nr. 72; de că-

pitani cl. I.: pe căpitani cl. II. Ioan Fe- neșan la reg. de inf. Nr. 19; Ioan Po- pescul la regim. de inf. Nr. 5; Mihai Șandru la reg. de inf. Nr. 65; Paul Du- ralia la reg. de inf. Nr. 99; Andreiu Ha- gan la reg. de inf. Nr. 63; Ioan Humiția la reg. 31 și George Boldea la regim. 64; de căpitani cl. II.: pe locotenenții Paul Costanu la reg. de inf. Nr. 2; Ioan Hu- mitzia la reg. 37; Gtb. Mucurlia la reg. 15 și Iuliu Mărgineanu la reg. 43; de locotenenți: pe sublocotenenții Iuliu Botta la reg. de inf. Nr. 6; Victor de Moga la reg. 62 și Iosif Kevereseșan la reg. 50 și în sfârșit de sublocotenenți: pe locoțitorii de oficer Dimitrie de Herbay la reg. de inf. Nr. 82; Andreiu Petric la reg. de inf. Nr. 45 și Adl. Cozma la reg. de inf. Nr. 34.

Numire militară. Cu prilegiul avan- samentului de jubileu Maiestatea Sa a numit preagrații de major pe căpitani clasa I. Ferdinand Schneider, atașat militar la ambasada din București.

Numiri. Ministrul r. u. de culte a numit de învățător ordinar la școala populară de stat din Silvașul-de-sus pe Bela Stojka. — Ministrul r. u. de justiție a numit pe practicantul în drept fără diurnă dela trib. din Alba-Iulia, Carol Knörr, de practicant în drept cu diurnă la judec. cerc. din Uioara.

Transferări. Carol Papp Tyuskai, oficial de cl. a V-a la direcția financiară din Sătmar a fost transferat în aceeași calitate la percept. reg. din Sighetul-Marmației. Maurițiu Gutmann, ofic. cl. a V-a la percept. reg. din Zalău a fost transferat la perceptoratul din Careii-mari.

Administrațiunea pădurilor statului. Ministerul reg. ung. de agricultură a numit: forestieri supremi la direcția silvanală în Si- ghetul Marmației pe Teodor Szepesi și Sigis- mund Hubay, la direcția silvanală a pădurilor din comitatul Murás-Turda pe Vilhelm Kon- dor. Pe Carol Ratkovszky de pădurar la oficiul silv. din Ciuc-Sereda. Candidați de pădurari la direcțiunile silvanale: în Lugoj pe Iosif Plech, în Lipova pe Iuliu Bodor, în Cluj pe Nicolae Páll, în Baia-mare pe Zsiva Zsivanovits, în Sighetul-Marmației pe Alexandru Veress, în Sepsi-St-Georgiu pe Iuliu Tornay. Practicanți de pădurari cl. I. la oficiile și direcțiunile sil- vanale: în Lipova pe Martin Rórich, în Cluj pe Ludovic Godina și Carol Sugar, în Lugoj pe Eduard Ferencsik și Alexandru Gábor, în Ciuc-Sereda pe Iuliu Borsiczky, în Sighetul-Marmației pe Aladár Bekényi și Coloman Péch, în Baia-mare pe Bela Parragh. Practicanți de pă- durari cl. II.: în Lugoj pe Iosif Szabo, în Si- ghetul-Marmației pe Emil Karvas, în Cluj pe Coloman Klauđinyi.

Camera advocațională din Oradea- mare aduce la cunoștință, că avocatul Iacob Rothmann a fost înscris în listele acelei camere, ear' avocatul Dr. Emil Hajós a fost șters din listă, de vreme-ce numitul avocat s'a strămutat de locuința pe teritorul altei camere advocațiale.

Promoțiune. Din Budapesta ni se scrie, că în 15 l. c. n. s'a promovat la uni- versitatea de acolo la rangul de doctor în fi- losofie dl Vasile Bologa, învățător la școala de fete a „Asociațiunii transilvane“ din Sibiu.

De ale școalelor române din Brașov. Ni se împărtășe vesela știre, că profesorii dela școalele din Brașov se ocupă cu nise proiecte de mare importanță pentru progresul institutelor, la care ei muncesc de mult. Ele ușurau administrația și mijlociau o priveghere mai completă a studiilor, o îngrijire mai loca- listă, deci mai cu efect ș. a. Acum auđim, că dinșii ar fi făcut socotela fără birtaș. Adecă pe la Sibiu proiectele dinșilor nu ar întim- pina bunăvoința comunității. Am dori să șcim și mai multe. S'e șcim de ce profesorii dela Bra- șov nu pot pricepe mai bine decât alții, de ce au lipsă ei și școalele lor? De ce li se pun bețe în roate, când ei vreau să misce înainte? Dacă nu sânt primite propunerile lor, de ce nu li se fac atele, după-ce ei s'au convins, că de reforme este lipsă? Ar fi bine să au- đim vre-o voce autorisată s'e gricească despre vederile de materie curat pedagogică ale pă- rinților nostri bisericesci?

Necrolog. Dna Rachila Coman din Bungard, mama d-lui profesor din București Dr. George Coman, a răposat ađinoapte în etate de 72 de ani. Înormântarea se va face Vineri, la 16/28 Decemvrie. Fic-i țărina ușoară și memoria binecuvântată!

Închisoarea dela Illova se va mări, astfel, încât numărul căliilor de închisoare sil- nică dela 10 se va urca la 186. Lipsa de în- căperi a fost de sigur cauza marei revolte mai din urmă a prinsonerilor. Spesele edificării s'au preliminar din partea ministerului cu 98.000 fl.

O enunțiațiune pacinică a împăra- tului german. Se scrie din Bredow: Îm- p'ratul Wilhelm a vizitat usina de corăbii „Vulcani“ de aici. Cu acest prilegiu uvrierii usinei i-au predat prin cel mai bătrân dintre ei o cunună de laur. Împ'ratul a răspuns: „Mulțumesc tuturor uvrierilor din toată inima pentru acești lauri. Ei sânt cei dintăiu, care mi-s'au dat mie, și mă bucur, că sânt laurii păcii.

Moștenitorii ducesei Galliera. Se telegrafează din Paris, că ambasada austro- ungară a declarat, că primesc legatul duce- sei Galliera, adecă palatul acesteia. Împ'ra- teasa Frideric, căreia ducesa i'a lăsat o moștenire de circa 12 milioane, a declarat, că își rezervă dreptul a șe hotări, că primesce

sau nu primesc moștenirea, numai după-ce se va satori, care sânt poverile împreunate cu aceasta.

Despre generalul Harrison, presiden- tul Statelor-Unite din America-de-Nord, comunică „Newyork Herald“ următoarele: Corespondentul nostru din Indianopolis ne telegrafează, că orașul este în mare irita- ție din cauza unei șireri, ce transpiră din isvor sigur, că generalul Harrison în urma unui atentat comis asupra lui ar fi căp'etat un morb grozav de nervi. Această știre se dice, că a fost tănuită cu scrupulositate, voinđ familia, ca lumea să nu aflească-când ceva despre ea. Puținele persoane, care pot șci cum s'au petrecut și cum stau lucrurile, refușă a da ori-ce deslușiri. De present numai atăta se șcie, că Harrison în fiecare zi avea obiceiul să promeneze singur prin stradele de pe la marginea orașului. Este posibil, că cu pri- legiul unei asemenea promenade să fi făcut cineva încercarea de a-l omori.

VARIETĂȚI.

(O tragedie în familie.) Se scrie din Verșet, că deunăzi s'a petrecut acolo o tra- gedie, care a emoționat adânc toată populația. Un țeran bogat anume Bittchen, care avea o femeie frumoasă de 25 de ani și un copil de trei ani, s'a dus la vânătoare. Când s'a in- tors, având în spate trei iepuri și o vulpe, și a voit să deschidă ușa, n'a putut, fiindcă era încuiață pe dinlăuntru. A bătut de multe-ori și n'a primit răspuns. A acățat apoi vâ- natul sub streșină și s'a dus în sat s'e și caute femeia, crezând, că s'a dus să seadă de vorbă cu vecinele. A umblat pe la toți cunoscuții și n'a găsit-o. S'a întors acasă și a stricat ușa, ca să intre să se culce. Cum a făcut un pas în casă, a început să strige ca un smintit. Copilul lui era spânzurat în sală de un cuiu bă- tut în perete. Era v'nat, cu ochii holbați, cu gura strimbată într'o parte; era mort. S'au adunat vecinii și au intrat dimpreună cu țeranul în camera alăturată. Aci au dat preste o privelisce mai groasnică. Femeia, numai în cămașe, zăcea jos într'o baltă de sânge. În mână avea un briciu. După-cum s'a constatat, nenorocita i-s'a ucis singur' copilul și pe urmă i-s'a tăiat berigata dela gât. Bărbatul o privi un moment, pe urmă alergă în sală, își luă pușca și încep' să o încerce îngrăbă. Pe când voia să i-o îndrepte în cap, ca s'e și sboare creerii, oamenii au alergat și l'au împedecat, stând pe rând pe l'ungă d'insul în cursul nopții următoare și ț'ilei a doua. A treia zi, ca s'e nu-i făcă seamă, muma și copilul au fost îngropați în aceeași groapă. Bittchen e foarte zăpăcit; e temere să nu inebunească. D'insul trăia foarte bine cu femeia și nu se șcie din ce cauză d'insa s'a ucis și a ucis copilul. Se presupune, că a făcut fapta într'un moment de nebunie.

(Invențiune cu sila.) Un Englez anume Keely a inventat o mașină, care dă o mare putere, fără abur, fără electricitate, fără ni- mie. A făcut probă înaintea mai multor în- v'etați și bancheri, care au rămas foarte u- miți și i-au dat fiecare bani ca s'e și poată continua lucrul, spre a put' face probă în mare. Îns' Keely, în loc s'e să apuce de treabă, s'a apucat de beții așa, că a sfârșit toți banii și nu avea cu ce să facă experiențe. S'a dus din nou la bancheri și a scos alte sume, pe care earăși le-a beut. La a treia cerere bancherii, v'edând, că sânt trași pe sfoară, au reclamat justiției, care a ordonat poliției să pună mâna pe Keely și s'e-l închidă, ceea-ce s'a și făcut. Inventatorul a stat trei luni închis și acum de cur'end a fost eliberat tot după ce- rerea bancherilor, care voesc să vadă data la iveală cu un moment mai cur'end mașina, pen- tru care au cheltuit atăția bani. Keely a f'ăgăduit, că va da gata mașina în termen de patru luni. Justiția i-s'a rezervat dreptul, ca dacă nu se va ține de cuv'ent, s'e-l închidă din nou.

SERVICIUL TELEGRAFIC al „TRIBUNEI“. Belgrad, 26 Decemvrie n. Ieri s'a prezentat clubul radicalilor în număr de 120 membri înaintea palatu- lui regal și i-s'a exprimat cea mai căldu- roasă mulțumită pentru constituția liberală, asigurând, că partidul radical ține strins la regele, la tron și la pa- trie și păstrează credința neclintită că- tră regele. Milan a răspuns printr'o vorbire de o oară și întreruptă de dese strigări de „Zsivio!“ că el este convins de loialitatea ce s'a exprimat; a accen- tuat avantajile noiei constituții și a expus motivele, pentru care stăruie el pentru acceptarea neschimbată a întregu- lui proiect de constituție (Strigări en- thusiasmte de „Zsivio!“) Conducătorul deputațiunii a asigurat, că cei de față vor face toate, spre a se ar'eta vrednici de încrederea Maiestății prin împlinirea acestei dorințe. Primirea a făcut cea mai bună impresiune.

Bibliografie.

„Das literarische Dacien“. Cetim în țiarele din România:

În decursul acestei luni va apăre aici o foaie literară în limba germană, intitulată: „Das literarische Dacien“, care are de scop a face cunoscut și publicului din străinătate literatura noastră populară și unele din lucră- rile mai principale ale autorilor români.

Redactorul acestei reviste este cunoscu- tul autor al „Siluetele țigănesci“ ce a apărut acum doi ani la Cernăuți, dl O. Neutschotz.

Numerii proximi vor conține: biografia cu portret și câteva poesii ale regretatei domnișoare Iulia Hașdeu; poesii de ale lui Eminescu și de ale Matildei Poni; noiele de d-na M. Kremnitz și de de la Vran- cea; povești, de d-nul Ar. Densușan; le- gendele paserilor, de dl Fl. Marian; Fana- rioții, de dl A. D. Xenopol, etc.

„Fântâna Blandusiei“. Nr. 2. Cuprinde: Formă și fond, de M. E. — Din lume. — Gura satului. — Politică. — Maxime și cu- getări. — Înviere, poesie de George din Mol- dova. — De preste munți, de Radu Popea. — Cei doi mocani, de N. Procopiu. — Getta, de Aristița Romanescu. — Tribunale: Căldu- ra. — Medicina literară, de Dr. Chabudian. — Atlas zoologic, recensiune de Robin. — Planeta Marte, de Teneanu. — Obicuința, de Prudhomme, trad. — Poesie populară macedo- niană: Păcurarul. — Musica la noi, de Băr- cănescu. — Buletin financiar. — Scrima, de Velescu. — Curierul modei: Mănușile. — Gregore Alexandrescu. Leopardi. George Asachi. — Echouri străine. — Curierul teatrelor. — Varietăți. — Din analele ăiaristice române. — Balade s'erbe, trad. de Dionisie Miron. — Krotkaya, de Dostojevsky. — Miste- riile Parisului, de Eugen Sue. — Apel. — De urit.

Extrase din „Budapesti Közlöny“.

Licitațiuni:

— 19 Martie st. n. 1889 imobilele lui Toma Bogner (în Monostorszegh) de cătră tribu- nalul reg. din Zombor.

— 27 Martie st. n. 1889 imobilele lui Ge- orgie Papp (în Család) de cătră tribunalul reg. din Nyitra.

— 11 Februarie st. n. 1889 imobilele lui Iosif Pál (în Galambok) de cătră tribunalul reg. din Canija-mare.

— 8 Ianuarie st. n. 1889 imobilele lui La- dislav Fekete de cătră judecătoria cerc. din F'elegház.

— 12 Ianuarie st. n. 1889 mobilele lui Ioan Kemény (din Gács) de cătră execu- torul jud. din Losonez.

— 25 Februarie st. n. 1889 imobilele lui Stefan Marschall de cătră tribunalul reg. din Rózsahegy.

— 31 Decemvrie st. n. a. c. mobilele lui Toma Schlagetter (din Cula) de cătră exe- cutorul jud. din Topolya.

— 28 Martie st. n. 1889 imobilele lui Ar- min Kroó (din Muncaci) de cătră tribunalul reg. din Beregszász.

— 15 Februarie st. n. 1889 imobilele lui George Fritz (în Zárány) de cătră judecăt- oria cerc. din Kis-Marton.

Concurs în provinciă:

— Contra Sigismund Trosztler în Nagy- Olasz. Concs. cms. Ioan Lattyák; massa crt. Petru Bohus. Term. de ins. 28 Februa- rie; procd. de licuid. 22 Martie n. 1889.

Posturi vacante:

— Un post de servitor adj. jud. la una din judecătoriale cerc. de sub tribunalul reg. din Sibiu, cu salariu de 240 fl., relut de curătir 40 fl. și de vestiminte 50 fl. — A se adresa până în 25 Ianuarie st. n. 1889 la autoritățile competente.

— Un post de scriitor la judecătoria cerc. din Kis-Szeben, cu salariu de 500 fl. și 100 fl. relut de curătir. — A se adresa în patru săptămâni la autoritățile competente.

Buletin meteorologic.

Sibiu, 24 Decemvrie, 6 oare dimineața.

Table with 4 columns: Observată, Diferența din prețiuț, Temperatura după Celsius, and Vântul. Values include 725.6, +2.7, +0.6, +10.1 +0.5, and 0.

Din țeară, 22 Decemvrie, 7 oare dimineața.

Table with 4 columns: Stațiunile, Presiun. atmosfer. în mm., Temperatura Celsius, and Vântul. Lists stations like Budapesta, Sătmar, Cluj, Orșova, Timișoara, Arad, and Făciova.

Economie.

Exportul de vin al Ungariei în Elveția. În primăvara viitoare, după-cum sânt prospecte, Elveția va av' trebuiță să importeze mari cantități de vin din Ungaria. Viile în Lombardia au fost cam slabe, din această cauză prețurile vinurilor au crescut. De present în depozitele italiene se află cantități enorme de vin, acesta însă până în primăvară va trece tot; parte exportat, parte beut în Elveția. De mare importanță sânt pentru Ungaria și pentru exportul de vin noiele m'șuri ale guvernului italian pentru răspândirea consumului de vin italian. Austro- Ungaria de mult a cercat s'e și înființeze depozite de vin în Luzern, care au s'e stee sub supravegherea stațiunii vitotehnice a regimului italian. În aceste entrepouri, unde vinul stă liber de vamă, își poate ori-care producător trimite vinul seu, care apoi se vinde după un tarif fixat din partea regimului. În Zürich se vor înființa depozite mai mici din partea guvernului italian, pentru vinderea în cantități mai neînsemnate. Guvernul francez încă își va înființa asemenea depozite în El- veția. R'ămâne deci, ca și guvernul austro- ungar să facă depozite în Elveția, altcum vinul italian are s'e câștige preponderanță preste vinul nostru.

Mazerea ca aliment pentru vite.

O experiență făcută de mai mulți ani și de- scrisă de dl Ioan Simpton, din comitatul Kork, ne face a considera mazerea ca ali- mentul cel mai bun cunoscut în agricultură pentru vacile de lapte.

Mazerea în ori-ce cantitate s'ar da ani- malului, nu comunică nici un gust untului, pe care îl conservă, ci din contra îi dă parf- umul cel mai delicat și ca calitate din toate punctele de vedere poate figura cu succes în expozițiuni. Untul dobândește chiar o fineță ex- cepțională, dacă s'ar av' grije de a adăuga la mazerere și puțin ov'ș verde, când el este în spic. Amestecând ov'ș, se îmbunătățește mult și smântâna, se înțelege, că și fabricațiunea s'e fie corectă.

Un ar'endaș cu prevedere ar put' să- m'na de două-ori toamna și a treia-oară în Aprilie și ar fi suficient aprovizionat, put'end astfel a ține animalul seu cu un nutreț bogat și suculent. Mazerea poate fi dată și tăiată de cur'end, nu este teamă de umflarea animalu- lui, cu toate acestea este bine să nu se deo- deată și în prea mare cantitate.

Pentru scutirea fructelor.

Frigul și umezeala strică todeauna fructele. În contra frigului poamele se pot garanta, dacă le acoperi cu un strat de paie bine uscate, dar' este foarte greu de a le ap'era în contra umezelii, mai cu seamă când este frig și nu se pot deschide ferestrele localului, unde poamele se păstrează, ca aerul să se reînnoască.

În cazul acesta se recomandă clorura de sodă, care absoarbe umezeala foarte iute, și cu modul acesta aerul va fi mai todeauna uscat și poamele se vor put' conserva destul de bine. Pentru acest scop s'a construit un vas de lemn cupțuit cu plumb, a cărui suprafață este largă de 50 centimetri și adâncă de 10 centimetri.

Acest vas se așează în localul cu poame, cam 40 centimetri deasupra pământului și puțin cam înclinat la o parte. În acest vas se pune un strat gros ca de 8 centimetri de clorură de calciu, uscate și când clorura se topeșce în apă, se reînnoeșce.

Într'un loc cu o capacitate de 60 metri cubici, și unde ar av' loc 2000 de poame, se întrebuițează cam 80 de chilogramme de clorură de calciu, înoindu-se de trei-ori. E de observat, că apă de clorură licuidată se evaporază și se poate întrebuița earăși.

Orzul român la Londra.

Consulul României la Londra face cunoscut, că cultiva- torii români ar trebui să amelioreze cultura orzului, astfel ca s'e poată ajunge la înălțimea normală a orzului de fermentat, ear' nu de a produce numai orzul pentru hrană.

Prețurile cele mai ridicate la Londra pentru orz sânt în lunile Septemvrie, Octom- vrie, Noemvrie, Decemvrie, Ianuarie, Fe- bruarie, Martie și Aprilie, în restul anului prețurile sânt foarte scălute.

După o tabelă statistică indicând impor- tațiunile orzului din România în Anglia, se vede, că România ocupă cel dintăiu loc cu 2,346.287 quintale, care au valorat suma de 552.208 lire sterline.

Prețul mărfurilor.

Țergul de r'imateți în Steinbruch. În 22 Decemvrie n. s'a notat: unguresci b'etrâni grei 47 — cr. până 48. — cr. unguresci tineri 46 — cr. până 48 1/2 cr., de mijloc 48 1/2 cr. până 49 1/2 cr., ușori 48 1/2 cr. până 49. — cr., m'ria ț'ărănească, grea 46 — cr. până 48. — cr., de mijloc 46 1/2 cr. până 48. — cr., ușoară 46 — cr. până 48. — cr., românesc, de Bakony, grei — cr. până — cr., transito de mijloc — cr. până — cr., transito ușori — cr. până — cr., transito s'erbesci grei 47 — cr. până 48 — cr., transito de mijloc 47 — cr. până 47 1/2 cr., transito ușori 44 1/2 cr. până 46. — cr., îngrășați cu ghindă 46. — cr. până 49 — cr. per 4% cump'niți dela gară.

Bursa de mărfuri din Budapesta dela 22 Dec. 1888.

Table with multiple columns: Săminte, Qualitatea per hect., Prețul per 100 chilogr., etc. Lists various agricultural products like Grâu, Băntănesc, etc.

Cursul pieței din Sibiu.

Table with 3 columns: Hartă-monetă română, Lire turcesci, Ruble rusesci. Values include 9.10, 10.85, 9.85, 1.23.

Bursa de Budapesta

Table with 2 columns: Rentă de aur ung., Imp'ratul căilor ferate ung., etc. Values include 102.10, 144.75, 98.75, etc.

Bursa de Viena

Table with 2 columns: Rentă de aur ung., Imp'ratul căilor ferate ung., etc. Values include 101.90, 144.30, 98.80, etc.

Bursa de București.

Table with 2 columns: Rentă rom. per 1875, Oblig. de Stat. C. F. R., etc. Values include 94, 94, 96, etc.

Redactor responsabil: Septimiu Albini.

Institutul tipografic în Sibiiu.

Strada Cisnădiei Nr. 3.

Biblioteca populară a „TRIBUNEI“.

- Pădureanca.** Novela de Ioan Slavici, 12 coale tip., broș., elegant. Un exemplar cu prețul redus dela 40 cr. sau 1 leu la 30 cr. sau 60 bani.
- Fata Stolerului** de Matilda Cugler-Poni. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
- Ce n'a fost și nu va fi.** Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
- Piperuș Pătru.** Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Păcală și tândală.** Anecdota de Silvestru Moldovan. Prețul unui exemplar 3 cr. sau 6 bani.
- Jucării și jocuri de copii.** De P. Ispirescu, jucător-tipograf. Un exemplar 25 cr. sau 50 bani.
- Teiu legănat.** Poveste de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Colăcărutul.** Obiceiurile țăranilor români la nuntă, de Benedict Viciu. Un exemplar 16 cr. sau 32 bani.
- Fiica a nouă mame.** Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 14 cr. sau 28 bani.
- Povestea lui Ignat.** Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 3 cr. sau 6 bani.
- Sfântul Nicolae.** De Matilda Cugler-Poni. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Îndărălnicul.** Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Blăstem de mamă.** Legendă populară din giurul Năsăudului. De George Coșbuc. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Bunica** de Bojena Němcová, tradusă din limba boemă de Prof. dr. Urban Iarník. Un exemplar cu prețul redus dela 1 fl. sau 3 lei la 60 cr. sau 1 leu 20 bani.
- Vlad și Catrina.** Poveste de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
- Din bătrâni.** Ghicitori, întrebări și răspunsuri, frământări de limbă, adunate de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Pe pământul Turcului** de George Coșbuc. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Căldărușa cu trei picioare.** Poveste franțuzească de Eleonora Tănăsescu, după A. Genevray. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Cenușotca.** Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Un pețitor îndărălnic.** Novela de Björnstjerne Björnson. (1856). Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
- Prietenui mei Văntură-Teară.** Din poveștile californiene ale lui Bret Harte. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Scăpărătoarea.** Din poveștile lui Andersen. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
- Fata Craiului din cetini.** De George Coșbuc. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
- Strigoaica.** Din fantasiile lui Nicolae Gogol. Un exemplar 20 cr. sau 40 bani.
- Draga mamei.** Baladă de George Coșbuc. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
- Taina unei vieți.** De Björnstjerne Björnson. (1869). Un exemplar 6 cr. sau 12 bani.
- Vecinii.** Din fantasiile lui Nicolae Gogol. Un exemplar 30 cr. sau 60 bani.
- Păcală în satul lui.** Poveste de Ioan Slavici. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
- Sgărcitul.** Comedie de Molière. Un exemplar 40 cr. sau 80 bani.
- Lumea proștilor.** Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
- Nusciu-împărat.** Poveste din popor de „Mărgineanul”. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
- Dina-împărăteasă și peana ei aleasă.** Poveste din popor de „Mărgineanul”. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
- Fulger.** Poveste în versuri de George Coșbuc. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
- Spice de aur.** Culese de dascălul Ioan P. Lazar. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
- Un idil în Roșeni.** Novela de Bret Harte. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Baba iadului.** Poveste în versuri de Ioan Moța. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Prințesa fermecată.** Poveste în versuri de P. Dulfu. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
- Dina mărgărelelor.** Poveste în versuri de Ioan Moța. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
- Doi copii.** Poveste de Ioan Moța. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
- O partidă în patru.** De Antonio Ghislanzoni. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
- Posacul bun de inimă.** Comedie în 3 acte de Carlo Goldoni. Tradus de Domnișoarele Al. și Luc. I. Romanescu. Un exemplar 25 cr. sau 50 bani.
- Croitorul și cei trei feciori.** Poveste de Ioan Moța. Un exemplar 15 cr. sau 30 bani.
- Mica Fadetă.** De George Sand. Un exemplar 40 cr. sau 80 bani.
- Rusalin păcurarul.** Poveste de Nicolae Trimbițoiu. Un exemplar 22 cr. sau 44 bani.
- Roma învinsă.** Tragedie în 5 acte de Alexandru Parodi. Tradusă de I. L. Caragiali. Un exemplar 24 cr. sau 48 bani.
- O sută de ani.** De Ioan Slavici. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.

Celor-ce cumpără un număr mai mare de exemplare, cu deosebire librărilor și preste tot vândătorilor, se dă rabatul cuvenit.

Nr. 2704/1888.

[661] 1-3

Publicare de licitațiune.

Pe baza concludului corpului reprezentativ, comuna Rășinari are de cugat a deschide o tăietură în pădurea comunală „Siasa” în extensiune de 39 jug. catastrale, prelungă un preț potrivit de un stângin metric. Licitațiunea se va ține în cancelaria comunală la 3 oare după amiaza în ziua de 20 Ianuarie 1889, cu care ocaziune se primesc și oferte.

Partea arborilor, ce este a se exploata din patru părți trei părți, consistă circa din o cantitate de lemne de 18.000—21.000 metri cub., aceste lemne sânt de fag, fagii sânt frumoși, bine crescuți și înalți. În apropierea tăie-

turei în distanță de 300—400 stângini se află izvorul Siasa, care deasupra Riu-sadului se revarsă în riul de plutire „Riusadului”. Pe acest izvor se pot clădi scocuri.

Comuna Rășinari se află în posesiunea concesiunii de plutire.

Prețul de exclamare pentru un stângin metric s'a statorit cu 1 fl. 20 cr. v. a. Licitanții și întreprinzătorii au să depună un vadiu de 200 fl. v. a. în bani gata și condițiunile de licitație, contract și solvire stau spre vedere publică în oarele oficioase în cancelaria comunală.

De întreprinzător se va întări plusoferentul capace de a depune cautiunea.

Rășinari, 22 Decemvrie 1888.

Primăria comunală.

INSTITUTUL TIPOGRAFIC ÎN SIBIIU.

DICTIONAR român-germân și germân-român

de Sab. Pop. Barcianu,
odin. paroch gr.-or. în Rășinari, asesor consistorial etc.

Revidat și completat

de Dr. D. P. Barcianu.

Partea I. Română-germână.
704 pagini.

Prețul 2 fl. 50 cr. v. a.

Partea II. Germână-română.
1152 pagini.

Prețul 3 fl. 80 cr. v. a. = 10 lei.

Depou general pentru România la librăria lui

Alexandru Degenmann,
Bucuresci, Calea Victoriei 53.

NB. Pentru trimiterea prin postă 20 cr. v. a. de exemplar.

Farmacia
la „mărul de aur al imperiului“.

I. PSERHOFER

Viena
Singerstrasse 15.

Pilule curățitoare de sânge, mai înainte numite **Pilule universale**, merită cu tot dreptul numirea din urmă, fiindcă în adevăr nu există boală, la care aceste pilule se nu-și fi folosirea acestor pilule s'a dobândit în nenumărate casuri și în timp scurt însănătoșare deplină. **1 cutie cu 15 pilule 21 cr.; un pachet de 6 cutii 1 fl 5 cr.; comanda cu ramburse nefrancate 1 fl. 10 cr.**

Prelungă trimiterea înainte a prețului costă împreună cu expedarea scutită de porto: 1 pachet de pilule 1 fl. 25 cr.; 2 pachete 2 fl. 30 cr.; 3 pachete 3 fl. 35 cr.; 4 pachete 4 fl. 40 cr.; 5 pachete 5 fl. 20 cr.; 10 pachete 9 fl. 20 cr. Mai puțin de un pachet nu se poate trimite.

Drept veritabile numai acele pilule se se considere, a căror indicare este provădută cu signatura I. Pserhofer și care au aceeași signatură cu scrisoare roșie pe coperișul fiecărei cutii.

Au sosit o mulțime de scrisori, prin care consumenții acestor pilule mulțumesc pentru redobândirea sănătății lor în cele mai deosebite și mai grele boale. Fiecare, după-ce va folosi numai odată acest medicament, îl va recomanda mai departe.

Reproducem câteva dintre mulțimea de scrisori de recunoștință.

Schlierbach, 17 Feb. 1888.
Preaonorate Domnule! Subsemnatul se roagă pentru trimiterea din nou a patru fișaguri a pilulelor excelente și foarte folositoare pentru curățirea de sânge.
Iscălit
Ignatie Neureiter,
medic practic.

erul meu, și sigur aș fi și moartă, dacă nu m'ar fi scăpat admirabilele D-Vostre pilule. D-șeu se Vă respătească aceasta de multe mii și mii de ori. Sânt în credință, că pilulele D-vostre mă vor face pe deplin sănătoasă, precum le-au ajutat și altora la câștigarea sănătății lor.
Teresia Knific.

în însănătoșare. Din întâmplare a primit o cutie a pilulelor D-Vostre curățitoare de sânge și după o folosire mai îndelungată a fost vindecată.
Cu distinsă stimă
Josefa Weinzettl.

comanda în modul cel mai călduros tuturor celor-șeu sufer. Vă autorizez să faceți orice folosire publică despre această a mea mulțumită.
Cu toată stima:
Teresia Kastner.

sfrîșească nici odată aceste pilule și pentru aceasta Vă mulțumesc adânc.
Cu distinsă stimă:
Ana Zwickl.

Hrasche lângă Flödnig, 12 Sept. 1888.
Preastimate Domnule! A fost voința lui Dumnezeu, ca pilulele D-Vostre să-mi vie amănă, și eu Vă scriu acum despre scursul lor: Eu m'am răcit în chendelie așa, încât nu mai puteam să-mi ved de lu-

Wiener-Neustadt, 9 Dec. 1887.
Mult Stimat Domnule! Vă șic cea mai adâncă mulțumire în numele mătușei mele de 60 de ani. Ea a suferit cinci ani de catar cronic de stomach și de boala apei. Viața 'i-a fost un chin și nu mai credea

Mitterinzersdorf, lângă Kirchdorf, (Austria-de-sus), 10 Ian. 1886.
Domnul meu! Binevoiiți a-mi trimite prin postă un fișag a hapurilor D-Vostre excelente curățitoare de sânge. Vă exprim totodată deplina mea recunoștință pentru hapuri și pe unde voiu ajunge le voiu re-

Gottschdorf, l. Kohlbach, Siles.-aust., 8 Oct. 1886.
Domnul meu! Vă rog pentru un fișag de șese cutii a pilulelor universale curățitoare de sânge. Numai pilulele D-Vostre admirabile pot mulțumi vindecarea boalei mele de stomach, care m'a chinat în cinci ani consecutivi. Pentru mine nu au să se

Rohrbach, 28 Febr. 1886.
Preastimate Domnule! În luna lui Noemvrie a. tr. am comandat la D-Voastră un fișag de pilule. Atât eu, cât și soția mea am vădut cel mai bun succes. Ambii suferiam de nisece dureri de cap teribile și aveam și scaun greu, așa încât desperasem aproape, deși numărăm numai 46 de ani. Si eată! Pilulele D-Vostre au făcut minuni și ne-au scăpat de necazul nostru.
Cu toată stima:
Anton List.

Balsam de degerături de I. Pserhofer, de mulți ani recunoscut ca cel mai sigur remediu în contra degerăturilor de tot felul, cum și pentru vindecarea de rane vechi etc. 1 borcanel 40 cr., expdat franco 65 cr.

Prav în contra asudării picioarelor. Prețul unei cutii 50 cr., expdat franco 75 cr.

Balsam englezesc miraculos, flaconul cu 12 cr., 12 flac. fl. 1.50.

Fiakerpulver, contra guturaiului, răgușelei, tusei etc., o cutie 35 cr., francată 60 cr.

Sare universală de curățenie de A. W. Bullrich. Un medicament excelent de casă în contra tuturor urmărilor ale indigestiunii: ca, durere de cap, amețea, cărcei la stomach, acreală în gât, suferințe haemoroidale, înuciure etc. 1 pachet 1 fl.

Suc de plantagină, în contra guturaiului, răgușelei și tusei etc., un flacon 50 cr.

Balsam de gușe, mijloc probat în contra gușii. Un flacon 40 cr., expdat franco 65 cr.

Pomadă de Tannochinină de I. Pserhofer, cea mai probată pentru creșterea părului, o dosă 2 fl.

Alifie universală probată de prof. Steudel, la rane de împuns și lovituri, la toată specia de umflături rele, la umflături ce erump

Esență pentru ochi de Romershausen. 1 flacon 2 fl. 50 cr., 1/2 flacon 1 fl. 50 cr.

Alifie americană de podagră, remediul cel mai bun pentru toate relele reumatice și podagră, ca: durere de osul spinării, ischiaș, migrenă, de urechii, etc. etc. 1 fl. 20 cr.

Esență de viață (picături de Praga) în contra stomachului stricat și a durerilor provenite din aceasta de tot soiul, un leac excelent de casă. 1 flacon 22 cr.

Alifie universală probată de prof. Steudel, la rane de împuns și lovituri, la toată specia de umflături rele, la umflături ce erump

Alifie universală probată de prof. Steudel, la rane de împuns și lovituri, la toată specia de umflături rele, la umflături ce erump

Esență pentru ochi de Romershausen. 1 flacon 2 fl. 50 cr., 1/2 flacon 1 fl. 50 cr.

Afară de preparatele numite aici se mai află în deposit toate specialitățile farmaceutice indigene și străine ce au fost anunțate în diarele austriace, și articolele ce nu se află în deposit, se procurează prompt și ieftin.

Expedări pe postă se efectuează grabnic prelungă trimiterea înainte a prețului ori prelungă rambursă postală.

Trimitându-se înainte prețul (mai bine prin asignațiune postală) porto se face mult mai ieftin decât cu rambursă.